

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

SBO De Bolster

Plaats : Wijchen
BRIN nummer : 20NV|C1
Onderzoeksnummer : 287733
Datum onderzoek : 31 maart 2016
Datum vaststelling : 2 juni 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	7
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	11
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	15
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	17
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	23

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

SBO De Bolster heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De leraren verstaan hun vak. Het didactisch handelen is van ruim voldoende kwaliteit en het leren in de units verloopt overzichtelijk, aangenaam en in alle rust.
- De leraren zijn voortdurend gericht op kwaliteitsverbetering en vergroting van de eigen professionaliteit. 'Het gesprek' (het dagelijkse collegiale overleg) is hierbij een belangrijk middel.
- Het leerstofaanbod voldoet aan de kerndoelen en is volop in ontwikkeling. De school heeft veel geïnvesteerd in een bijzondere aanpak van het voortgezet technisch lezen en leesplezier.
- De leraren hebben goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en betrekken de leerlingen nadrukkelijk bij hun eigen ontwikkeling.
- Voor alle leerlingen zijn ontwikkelingsperspectieven beschikbaar. Er liggen kansen om het werken hiermee, verder te ontwikkelen.
- De school zorgt voor een veilig, ondersteunend en cognitief uitdagend schoolklimaat. De ouders waarmee gesproken is zijn zeer positief over het pedagogische klimaat en over de aandacht die er voor de leerlingen is.
- Het team en de schoolleiding zijn ambitieus en kwaliteitsbewust. De schoolontwikkeling wordt breed gedragen.
- De school communiceert actief met ouders, bevoegd gezag, leerlingen en andere ketenpartners over de school en haar ontwikkeling. Dit is een sterk punt.
- De inspectie kan voor SBO-scholen nog geen oordeel geven over de behaalde resultaten. De eindopbrengsten lijken over de afgelopen drie schooljaren van voldoende niveau.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Daaronder staat steeds de toelichting. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten					•

Onderwijsresultaten

De inspectie is op dit moment nog niet in staat om te beoordelen of de leeropbrengsten van SBO De Bolster overeenstemmen met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Zij geeft dan ook nu nog geen oordeel over de resultaten van de school. Wel heeft zij zich op basis van de eindresultaten van de schoolverlaters een beeld gevormd van deze opbrengsten. Bij een algemene vergelijking van de behaalde toetsresultaten en de gemiddelde cognitieve capaciteiten van de groep schoolverlaters ontstaat het beeld dat de school voor begrijpend lezen een behoorlijk goed resultaat haalt. Rekenen blijft hierbij wat achter.

De school constateert op basis van haar eigen analyses van leerresultaten dat in 2014-2015 minimaal 80% van de schoolverlaters het gestelde leerrendement behaalde voor de vakgebieden rekenen en wiskunde, technisch en begrijpend lezen en spelling en dat hiermee wordt voldaan aan de eigen schoolstandaard. Op basis van de analyses van leerresultaten over meerdere schooljaren ontstond bij het team de behoefte om het onderwijs in rekenen en wiskunde schoolbreed te herzien. Deze ontwikkeling is inmiddels ingezet.

Het vormt een uitdaging voor het team na te denken over het eindniveau dat leerlingen (minimaal) moeten bereiken op andere kennisgebieden en

vaardigheden. Dit sluit ook aan bij de ambitie van de school het aanbod te verbreden en te verdiepen.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling				•
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

Onderwijsproces

De leraren bieden een breed en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Dit aanbod is volop in ontwikkeling om enerzijds te kunnen blijven aansluiten bij de (verschuivende) onderwijsbehoeften van de leerlingenpopulatie maar ook om leerlingen vaardigheden te laten ontwikkelen die hen goed voorbereiden op de hedendaagse samenleving. Zo wordt, na de opzet van voortgezet technisch lezen en leesplezier, ook het aanbod voor rekenen en wiskunde aangepast. Verder maakte de school een start met 'praktisch onderwijs', met thematisch aanbod voor wereldoriëntatie en oriënteert de school zich op het onderwijs in 21^e eeuwse vaardigheden. Uitgangspunt bij deze curriculumvernieuwingen is steeds het 'werken vanuit leerlijnen': een werkwijze die ook in de unit jonge kind steeds meer vorm krijgt. Hierbij is het van belang de referentieniveaus goed in het vizier te houden.

Het didactisch handelen van de leerkrachten is van ruim voldoende kwaliteit en hard op weg naar 'goed'. Het leren in de units verloopt rustig en is sterk gestructureerd. Hierdoor wordt de beschikbare onderwijstijd effectief benut en laten leerlingen een hoge taakbetrokkenheid zien. De leraren zorgen voor effectieve instructies en spreken hoge verwachtingen uit naar hun leerlingen. Ontwikkelkansen liggen er op het gebied van het verfijnen van de directe instructie (stimuleren van actieve deelname, laten verwoorden van strategieën, controleren of het lesdoel bereikt is) en de verfijning van differentiatie binnen een instructiegroep.

De leraren (en overige unitmedewerkers) voelen een sterke gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle leerlingen en volgen de ontwikkeling en voortgang van leerlingen voortdurend. Al vanaf het eerste moment worden de leerlingen betrokken bij hun eigen ontwikkeling, gevisualiseerd in het kindportfolio. Ouders geven aan dat de leraren hun kind goed kennen. Wanneer de ontwikkeling van een leerling eventueel stagneert, wordt nagegaan wat

hiervan oorzaken kunnen zijn. Er vindt aanvullend onderzoek plaats, maar ook de dagelijkse collegiale overlegmomenten dragen hieraan bij. Dit is een sterk punt. De leraren benutten hierdoor elkaars expertise en passen nieuwe inzichten meteen toe in het dagelijkse handelen met de leerlingen. Door deze pragmatische aanpak spelen de leraren snel in op onderwijsbehoeften van leerlingen.

Voor alle leerlingen zijn ontwikkelingsperspectieven (OPP's) beschikbaar met daarin een beredeneerde inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling en het bijpassende uitstroomniveau. Hiervan zijn tussendoelen (in de vorm van leerrendementsverwachtingen) afgeleid voor rekenen en wiskunde, spelling en technisch en begrijpend lezen. In de halfjaarlijkse leerlingbesprekingen stelt de school voor iedere leerling vast of de ontwikkeling gunstiger, conform of ongunstiger is dan het eerdere perspectief. Pas wanneer over een langere periode blijkt dat het perspectief, ondanks aanvullende interventies, niet haalbaar blijkt, stelt de school dit bij. Hoewel dit in de praktijk weinig voorkomt, is het toch raadzaam om in deze situaties beter inzichtelijk te maken welke aanvullende interventies ondernomen zijn. Een ander punt van aandacht vormt de koppeling van het OPP naar de keuze en planning van het leerstofaanbod in het unitplan. Deze koppeling kan sterker. Voor technisch lezen is hiermee al een goede start gemaakt. Deze ontwikkeling wil het team doorzetten naar rekenen en wiskunde en vervolgens naar taal.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Schoolklimaat en veiligheid

Op SBO De Bolster heerst een zeer gunstig pedagogisch klimaat. Zowel de ouders, leerlingen als het personeel van de school bevestigen dat. Leerlingen kunnen zich veilig voelen en zo het beste uit zichzelf halen. Met het pedagogisch klimaat als basis ligt er een duidelijke focus op de leerontwikkeling van leerlingen. Het team spreekt hoge verwachtingen uit naar leerlingen en betreft de leerlingen bij het leerproces. Bijvoorbeeld aan de hand van het portfolio waarover alle leerlingen beschikken. Leerlingen voelen zich betrokken bij de schoolgemeenschap en ook daarbuiten. Enkele leerlingen vertegenwoordigen de school in de kindergemeenteraad. Het voornemen van de school om een leerlingenraad samen te stellen, sluit hier logisch op aan.

Verder gaat de school ook na hoe het staat met de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Gesprekken met ouders en leerlingen en schriftelijke vragenlijsten zijn hier een onderdeel van. Er zijn duidelijke richtlijnen en protocollen die de

sociale en fysieke veiligheid zoveel mogelijk borgen. Zowel leerlingen, ouders als het personeel geven aan dat SBO-school De Bolster een veilige school is.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering				•
4.2	Kwaliteitscultuur				•
4.3	Verantwoording en dialoog				•

Kwaliteitszorg en ambitie

De school heeft goed zicht op de kwaliteit die zij biedt en aan welke punten zij wil werken. Het team is ambitieus, weet waarvoor het gaat en zet zich gezamenlijk in om het onderwijs aan de leerlingen van De Bolster steeds weer verder te verbeteren. Ontwikkelteams van leerkrachten, specialisten en andere betrokkenen spelen hierbij een centrale rol. Op basis van wetenschappelijke inzichten werken zij de verschillende verbeteronderwerpen uit het jaarplan planmatig uit. Het dagelijkse collegiale overleg is een belangrijk middel voor de ontwikkelteams om kennis en vaardigheden te delen en te vertalen naar de werkvloer. De schoolleiding speelt een belangrijke ondersteunende rol door de teams 'richting en ruimte' te geven. Net als veel andere SBO-scholen is evaluatie van de opbrengsten op schoolniveau nog in ontwikkeling. Verder zou de aanpak van de interne audits (kijkwijzers) nog verder uitgebreid kunnen worden.

De school communiceert actief met ouders en bevoegd gezag over de activiteiten en ontwikkelingen van de school. Dat gebeurt via het jaarverslag, nieuwsbrieven en thema-avonden naar ouders en in monitorgesprekken naar het bevoegd gezag. Er is een intensieve dialoog met andere belanghebbenden zoals de gemeente en ketenpartners.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op SBO De Bolster.

We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

INSPECTIEBEZOEK 31 MAART 2016

Bij aankondiging van het inspectiebezoek volgens het nieuwe toezicht kader hebben het team van de Bolster besproken wat voor de Bolster belangrijk was en waarvan het team hoopte dat de inspectie dit goed zou waarderen. Het pedagogisch klimaat, daar is het team van de Bolster trots op, dat staat als een paal boven water. Maar duidelijk was ook dat team de kracht 'het gesprek' zichtbaar wilde maken. Dat was spannend, want dat was iets dat de inspectie zou moeten kunnen waarnemen, herkennen en uiteindelijk erkennen. Dit kun je niet in de vorm van documenten overleggen en tegelijkertijd is dat het meest waardevolle instrument dat de medewerkers op de Bolster hanteren. Het zijn geen regels en afspraken maar het is cultuur en vorm.

Het team van SBO de Bolster en het schoolbestuur was bij de terugkoppeling van de bevindingen van de inspectie dan ook zeer verheugd over het feit, dat de inspectie het 'gesprek' en de waarde daarvan had waargenomen en erkende als krachtig instrument om te komen tot ontwikkeling en professionalisering binnen een veilige omgeving voor kinderen, ouders en medewerkers.

ONDERWIJSRESULTATEN

De inspectie rapporteert dat de Bolster op basis van haar eigen analyses van leerresultaten constateert dat in 2014-2015 minimaal 80% van de schoolverlaters het gestelde leerrendement behaalde voor de vakgebieden rekenen en wiskunde, technisch en begrijpend lezen en spelling en dat hiermee wordt voldaan aan de eigen schoolstandaard. Deze schoolstandaard heeft de school afgesproken met het schoolbestuur. Bestuur en schoolleiding staan op het standpunt dat het schoolteam van individuele leerlingen hoge verwachtingen moet hebben om hen optimale kansen te bieden. Met de schoolstandaard van 80% voor de totale groep schoolverlaters heeft de school de ruimte om als school risico's te nemen door op individueel niveau hoge uitstroomprognoses te formuleren. Als de school op te veel vak-/vormingsgebieden een 100% score haalt op de uitstroomprognoses geldt dat in het monitorgesprek tussen schoolleiding en bestuur ook als een signaal en rijst de vraag of de school wel ambitieus is bij het formuleren van de doelen voor individuele leerlingen.

DIDACTISCH HANDELEN

De inspectie waardeert het didactisch handelen zoals in het rapport staat als ruim voldoende en geeft aan dat de Bolster hard op weg is naar een goed. De schoolleiding evenals als het team vindt dat er op het gebied van didactiek nog een verdiepingsslag gemaakt kan worden waarbij rekenen prioriteit heeft. De inspectie heeft goed in beeld gebracht waar, tijdens instructies, de focus op moet komen te liggen. Stimuleren van actieve deelname van leerlingen is een belangrijk punt evenals het verfijnen van de directe instructie. Het team van de Bolster kiest ervoor om leerkrachten te professionaliseren in een activerende didactiek en dat eerst bij het vak rekenen toe te passen. Dit wordt gekoppeld aan de invoering van de nieuwe rekenmethode. Dit traject gaan de Bolster zorgvuldig doorlopen, zodat medewerkers zich optimaal kunnen ontwikkelen op dit vlak en de tijd krijgen om dit eigen te maken. Onze didactisch specialist zal dit traject van implementatie en borging begeleiden. Wanneer medewerkers de verdiepingsslag wat betreft rekenen hebben gemaakt, dan legt de Bolster dit concept over de andere vakgebieden heen.

ONDERSTEUNING

Wat door inspectie als positief werd aangemerkt was de sterke gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle leerlingen en de wijze waarop de medewerkers in die hoedanigheid de leerlingen volgen in hun ontwikkeling en voortgang. Wanneer een leerling stagneert, wordt nagegaan wat hiervan de oorzaken kunnen zijn, waarbij de dagelijkse collegiale overlegmomenten belangrijk zijn. De intern begeleider stellen in overleg met de unitmedewerkers de ontwikkelingsperspectieven pas bij wanneer na een langere periode blijkt dat de uitstroom niet haalbaar is. De inspectie brengt naar voren dat het raadzaam is om in de situaties waarbij het OPP bijgesteld dient te worden, beter inzichtelijk te maken welke aanvullende interventies zijn genomen alvorens een OPP daadwerkelijk bij te stellen. De koppeling tussen het OPP en het unitplan heeft de aandacht van het beleidsteam en zal in het jaarplan van 2016-2017 worden opgenomen wat betreft het vakgebied rekenen. De didactisch specialist en de intern begeleiders zullen hierin het voortouw nemen.

SCHOOLKLIMAAT

Een veilig en warm pedagogisch klimaat is wat betreft alle medewerkers van de Bolster een voorwaarde voor leerlingen en medewerkers, om te komen tot groei. Het team van de Bolster is er trots op dat kinderen en ouders deze veiligheid ervaren. Ieder schooljaar zijn de eerste acht schoolweken gericht op het weer opnieuw neerzetten van dit klimaat. Het team neemt nieuwe medewerkers hierin

mee en stemmen de kijkwijzer weer opnieuw af op de situatie van dat schooljaar.

De schoolleiding monitort de veiligheid met behulp van vragenlijsten. De werkgroep veiligheid zal daar met ingang van schooljaar 2016-2017 een rol in gaan spelen.

KWALITEITSZORG EN AMBITIE

Inspectie geeft aan dat de uitbreiding van interne audits door middel van kijkwijzers uitgebreid kunnen worden. Het werken met kijkwijzers werkt voor de Bolster heel goed. In het schooljaar 2016-2017 zal er een Kijkwijzer gemaakt worden voor rekenen gericht op de instructies.

De schoolleiding van de Bolster is van mening dat een veranderproces meerdere jaren nodig heeft en dat een proces stap voor stap dient te worden begeleid, uitgevoerd, geëvalueerd en bijgesteld. Het team is hierin leidend. De Bolster legt de lat hoog als het gaat om goed onderwijs afgestemd op de leerlingen van de Bolster. Het team kiest niet voor de makkelijkste weg maar de weg die de hoogste opbrengst voor de leerlingen heeft. Hierbij wordt goed gekeken naar de 'onderwijs' behoeften van de medewerkers waardoor een ieder de kans krijgt het zich eigen te maken. Het is een constante wisselwerking tussen de didactisch specialist en coördinator van een veranderingstraject met medewerkers en medewerkers onderling. Een kijkwijzer ontstaat gaande weg dit proces en is altijd een groeidocument.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook SBO De Bolster.

Op 31 maart 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- een korte fotopresentatie door de school met enkele praktijkvoorbeelden;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in de units.

Op 31 maart 2016, aan het eind van de onderzoeksdag, hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

Onderstaand staan de portretten van alle standaarden uit het concept-waarderingskader. Bij kwaliteitsonderzoeken gedifferentieerd toezicht wordt een bij de school passende selectie van deze standaarden beoordeeld.

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

STANDAARD 1.2: SOCIALE LEERRESULTATEN

De leerlingen behalen sociale leerresultaten op het niveau dat tenminste in overeenstemming is met de gestelde norm.

De school hecht belang aan het verwerven van sociale en maatschappelijke competenties. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in kaart gebracht en heeft op basis hiervan ambities geformuleerd over het niveau dat elke leerling kan bereiken. De groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode door maken toetst zij aan deze doelen. De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijk competenties, die passen bij de kenmerken van leerlingenpopulatie en de gesteld doelen. Alle leerlingen profiteren optimaal van het genoten onderwijs op deze gebieden. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat er in zit.

STANDAARD 1.3 : VERVOLGSUCCES

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school.

De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben. Het vervolgsucces voldoet tenminste aan de verwachtingen van de school. De school analyseert deze gegevens en betreft deze bij de kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De leraren verbreden of verdiepen het aanbod afhankelijk van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor alle leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het behalen van het opgestelde ontwikkelingsperspectief. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft, bespreekt deze met ouders en leerlingen en stelt de interventies zo nodig bij.

STANDAARD 2.5: SAMENWERKING

De school werkt nauw samen met voorafgaand en vervolgonderwijs, gemeenten en andere partners zoals ouders.

De school werkt nauw samen met ouders, voorschoolse voorzieningen, voorgaande scholen en ketenpartners door informatie over leerlingen uit te wisselen ter bestrijding van uitval en ten behoeve van leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften. Zij ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en stemt haar ouderbeleid daar op af. Voor kinderen in achterstandssituaties en/of met een ondersteuningsbehoefte werkt de school intensief samen met ouders, ketenpartners en met partners in het samenwerkingsverband.

Aan het eind van de schoolperiode en bij tussentijds vertrek van leerlingen informeert ze de ouders en de vervolgschool over de ontwikkeling van de leerlingen.

STANDAARD 2.7: TOETSING EN AFSLUITING

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Alle leerlingen in groep 8 maken een eindtoets; tijdens de schoolperiode maken ze regelmatig toetsen van het leerlingvolgsysteem. De leraren nemen de toetsen af conform de voorschriften in de handleiding. De school volgt een zorgvuldige procedure bij het bepalen van het advies voor vervolgonderwijs en spant zich in om leerlingen op het bij hen passende niveau geplaatst te krijgen. De procedure bij advisering voorziet in betrokkenheid van ouders en leerlingen en wordt regelmatig geëvalueerd en zo nodig herzien. Ouders zijn geïnformeerd over het schoolbeleid voor toetsing, vertragen en versnellen.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.